

til Folkehøjskolerne, og som navnlig kom meget stærkt til Bede fra det ærede Medlem for Dønsø Amts Bøje Valgtreds (Bernsten), bemærke, at dette er et af de Punkter, hvor det ærede Medlem var meget uretfærdig mod mig og langt haardere — jeg føler mig dybt krænkede derved — end jeg havde Anledning til at vente efter det ærede Medlems egne Udtalelser om Sagen under første Behandling. Der var dog den Gang enkelte Punkter, med Hensyn til hvilke den Forklaring, jeg gav, blev betragtet som fyldestgørende af det ærede Medlem, saaledes hvorledes det lokale Tilshyn skulde være, og den Begrænsning, der ligeledes var Tale om, af det særlige Tilshyn med Hensyn til Fag-skolerne og Karakteren deraf. Det ærede Medlem var den Gang ikke tilbøjelig til at betragte det som ufyldstgørende, men nu i Dag kom han med Dadel derover og nævnte det som et Moment i, at jeg overhovedet ikke udfører Loven i den Aard, hvori den er givet. Det maa jeg nedlægge den allerbestemteste Protest imod. Det, der binder Ministeren, er først og fremmest Lovens Indhold og dernæst de Forudsætninger, som begge Rigsdagens Afdelinger have fremsat, og som ere komne til min Kundskab og ere tiltraadte, men naturligvis ikke, hvad der er særligt for det enkelte Ting, eller hvad jeg ikke har tiltraadt. Saaledes har jeg med Hensyn til Fag-skolerne, for saa vidt de høre under denne Lov, udtrykkelig i Landstinget sagt, at med Hensyn til det, der blev givet mig, uden at jeg ønskede det, som noget, der ogsaa skulde henhøre under mig, erkendte jeg, at jeg kunde tage det, men saa maatte jeg søge en særlig Hjælp. Det kan imidlertid heller næppe være dette; der maa være en dyberegaende Uoverensstemmelse mellem det ærede Medlem og mig med Hensyn til Opfattelsen af Folkehøjskolerne, og jeg vil derfor ikke undlade ved denne Bøjlighed at sige, hvad mit Synspunkt i Udførelsen af det mig her paalagte Tilshyn er. Mit Hovedsyn paa Højskolerne er egentlig ikke et uvenligt Syn. Længe før der var Tale om den Omstændighed, som gjorde, at der var en vis Uvilje det andet Ting, hvoraf jeg er Medlem, mod disse Bevillinger, har jeg erkendt, at Folkehøjskolerne ere et overordentlig betydningsfuldt og vigtigt Led i Undervisningen. Nu er der to forskellige Opfattelser i Henseende til, hvori egentlig Formaalet skal lægges for Folkehøjskolerne, hvilke to Opfattelser staa i Strid med hinanden. Den ene er den, som er fremhævet, at det skulde være Kundskabs-skoler, og den anden er med et Udtryk, som jeg dog ikke finder heldigt, at de skulde være vækkende

Skoler, jeg mener almendannende Skoler. Jeg staaer ikke ensbidigt paa troget af de to Standpunkter, saaledes at det ene udelukker det andet. Jeg mener, at Maalet skal være almen Dannelselse, men deri er indbefattet Kundskaber, og derfor skulde disse Skoler ikke udelukkende indskrænke sig til det vækkende. Det er fra dette Standpunkt, at jeg har ordnet Tilshynet. Jeg tror, at det er i Stand til at kunne fyldestgøre, men jeg maa selvfølgelig med Hensyn til et Punkt som dette, hvor jeg gaar prøvende frem, udtale, at jeg saa snart den første Erfaring foreligger, vil tage under Overvejelse, hvorledes det mulig skal lempes og ændres. Det tror jeg er en pligtmæssig Udførelse af Loven, jeg saaledes kan vedende mig, som ikke af nogen af Folkehøjskolenes Venner burde bebrejdes mig. Der er et specielt Punkt med Hensyn til den Fordeling, der har fundet Sted af Tilskuddet til Folkehøjskolerne, hvor det ærede Medlem i alt Fald mener, at jeg ikke har holdt mig Loven efterrettelig. Det kan jeg aldeles ikke erkende. Der er den Bestemmelse i Loven, at hvor der er to særlige Afdelinger, en Folkehøjskole og en Landbrugsafdeling samlede i en Skole, skal denne kun have Tilskud som en Skole, men der er en anden Bestemmelse i Loven, som er den almindelige, at hvor der er forskellige Skoler, skal hver Skole for sig have Tilskud efter Loven. Nu kan det dog ikke nægtes, at Undervisningsanstalter kunne bestaa som forskellige Skoler, uagtet de have en Gjer, det er jo selvfølgeligt. Hvis man tænker sig, at en Privat-skolebestyrer har en Skole i Skolding og en anden i Bordingborg, er det to forskellige Skoler, uagtet der er en Gjer (Bernsten: Den Sammenligning passer ikke!). So, naar man tager Sagen i Almindelighed. Nu er det altsaa et rent faktisk Spørgsmaal, om jeg har opfattet det rigtigt, naar jeg har sagt, at der i Aftov og Dyrby er to forskellige Skoler, eller jeg har opfattet det galt, idet det kun er to Afdelinger af en og samme Skole. Hvis jeg har handlet urigtigt, saa er det ikke ved en Undlæelse af at udføre Loven, men ved et fejlagtigt Støn om et Punkt, som hører til

Rettelser.

- Sp. 2844 Lin. 4 f. n.: „Personer“ læs: „den Post“.
 — 2846 Lin. 21 f. o.: „Undervisningen“ læs: „Undersøttelsen“.